

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/6817

Magyarország Alaptörvényének első módosítása

Előadó: Dr. Matolcsy György
nemzetgazdasági miniszter

Budapest, 2012. április

Magyarország Alaptörvényének első módosítása
(2012. ...)

Az Országgyűlés mint alkotmányozó hatalom az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontjában meghatározott hatáskörében eljárva az Alaptörvényt a következők szerint módosítja:

1. cikk

Az Alaptörvény Záró rendelkezések része a következő 5. ponttal egészül ki:

„5. A 3. pont szerinti átmeneti rendelkezések az Alaptörvény részét képezik.”

2. cikk

Hatályát veszti az Alaptörvény Átmeneti rendelkezéseinek 30. cikke.

3. cikk

(1) Az Alaptörvény e módosítása a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az Alaptörvény e módosítását az Országgyűlés az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontja és S) cikk (2) bekezdése alapján fogadja el.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Alaptörvény első módosítására irányuló javaslat (a továbbiakban: Javaslat) az Alaptörvény Átmeneti rendelkezéseivel összefüggő kérdések pontosítására, egyértelművé tételére irányul.

A Javaslat két tekintetben céloz változtatást: egyfelől megerősíti azt az Alaptörvény, illetve az Átmeneti rendelkezések által eddig is rögzített tény, hogy az alkotmányozó hatalom által, az alkotmány elfogadására, illetve módosítására irányuló rendelkezések szerint megalkotott, az Alaptörvényhez szükségszerűen kapcsolódó, az Országgyűlés által 2011. december 30-án elfogadott Átmeneti rendelkezések alaptörvény-erejűek, és az Alaptörvény részét képezik.

A Javaslat másik eleme az Alaptörvény Átmeneti rendelkezései 30. cikkének hatályon kívül helyezése.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. cikkhez

Az Országgyűlés Magyarország Alaptörvényét és Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezéseit – ahogyan arra az Alaptörvény Záró rendelkezések 2. pontja, illetve az Átmeneti rendelkezések 31. cikk (2) bekezdése is utal – alkotmányozó hatalomként, a hatályban levő Alkotmány 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadta el. Az Alkotmány felhívott rendelkezései két követelményt állítottak az alkotmányozó hatalom elé: egyfelől akaratkijelentését deklaráltan alkotmányozó hatalomként, az Alkotmány vonatkozó rendelkezéseire hivatkozással kellett megtegye, másfelől azt valamennyi országgyűlési képviselő legalább kétharmadának szavazatával kellett elfogadja, és megfelelően ki kellett hirdetni. E keretek között az alkotmányozó vagy a mindenkor hatályos alkotmány módosításáról vagy új alkotmány elfogadásáról rendelkezhetett. A fentieken túl ugyanakkor az Alkotmány rendelkezései sem további formai, sem tartalmi kötöttséget nem jelentettek az alkotmányozó hatalomként eljáró Országgyűlés számára. Mindezek alapján tehát a fenti követelmények megtartásán túl az alkotmányozó hatalom szabad mérlegelése körébe tartozott, hogy amennyiben új alkotmány elfogadásáról határoz, azt milyen formában, milyen – a jogforrást a jogrendszer alapjaként meghatározó – címmel, milyen szerkezetben, milyen tagolással, és legfőképpen milyen tartalommal alkotja meg.

Egy új alkotmány elfogadása természetesen elengedhetlenné tette a korábbi alkotmány hatálya alól az új hatálya alá történő átmenet alkalmazási kérdéseinek egyértelmű rendezését. E rendelkezéseket – mivel azok alkotmányos kérdéseket rendeznek – alkotmányi szinten, az új

alkotmány rendelkezéseihez kapcsolódva kellett megalkotni. Annak eldöntése ugyanakkor, hogy ezen átmeneti rendelkezéseket az új alkotmányhoz formailag is hozzákapcsolva fogadja-e el, vagy azokat – átmeneti jellegükre tekintettel – az alapidokumentumot nem terhelve külön fogadja el, ugyancsak az alkotmányozó szabad mérlegelése körébe tartozott.

Az Országgyűlés Magyarország Alaptörvényének elfogadásakor ez utóbbi megoldás mellett döntött, azaz Magyarország Alaptörvényének Átmeneti Rendelkezéseit tartalmilag az Alaptörvényhez kapcsolódva, formailag azonban attól külön fogadta el. Az Átmeneti Rendelkezések ennek megfelelően alaptörvényi szintű, az Alaptörvény részét képező dokumentum. Amíg azonban ezt az Átmeneti Rendelkezések 31. cikk (2) bekezdése expliciten is tartalmazta, arra az Alaptörvény csak az Alaptörvény egységes módosítására utaló S) cikkében, illetve a Záró rendelkezések 2. pontjában utalt. A Javaslat értelmében ezentúl az Alaptörvény is expliciten kimondja, hogy az Átmeneti rendelkezések alaptörvény-erejűek, az Alaptörvény részét képezik.

A 2. cikkhez

Az Alaptörvény Átmeneti rendelkezéseinek 30. cikke a Magyar Nemzeti Bank és a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szerv általános jogutódja esetleges létrehozásának alapját teremtette volna meg. Az Alaptörvény első módosítására irányuló javaslat az uniós joggal való összhang megteremtése érdekében e rendelkezés hatályon kívül helyezéséről rendelkezik.

A 3. cikkhez

A Javaslat záró – hatálybaléptető és az elfogadás alaptörvényi alapjára utaló – rendelkezéseit tartalmazza.